

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiného, Ph.D., v právní věci žalobce: **T. B.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Praha 4, Na Zlatnici 301/2, proti žalovanému: **statutární město Brno**, se sídlem Brno, Dominikánské náměstí 196/1, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem Městské policie Brno uskutečněným dne 1. 10. 2015 po osmnácté hodině v ulici Za divadlem v Brně a spočívajícím v neodstranění technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla bez zbytečného odkladu z vozidla Mazda RX-8, registrační značky X,

t a k t o :

- I. Zásah Městské policie Brno spočívající v neodstranění technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla z osobního automobilu Mazda RX-8, červené barvy, registrační značky X, na základě žádosti žalobce, dne 1. 10. 2015 po osmnácté hodině v Brně v ulici Za divadlem, **byl nezákonný.**
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 14 342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, a to k rukám jeho advokáta Mgr. Jaroslava Topola.

O d ů v o d n ě n í :

I. Žaloba

[1] Žalobce ve včas podané žalobě uvedl, že Městská policie Brno použila dne 1. 10. 2015 technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla (dále též „TPZOV“ či „botička“) na automobilu Mazda RX-8, RZ X, na ulici Za divadlem v Brně, v oblasti označené dopravní značkou IP 13c – parkoviště s parkovacím automatem. Žalobce, který měl vozidlo pronajaté od společnosti Česká metrologická kancelář s. r. o., měl téhož dne v 18:09 hod. v úmyslu s ním odjet, ovšem zjistil, že na vozidle je přiložen TPZOV. Kontaktoval proto telefonicky městskou policii na číslo uvedené v zanechané výzvě pro případ zájmu na odstranění TPZOV.

[2] V 18:23 hod. dorazil na místo strážník městské policie a žalobce na svém mobilním telefonu zapnul zvukové nahrávání komunikace se strážníkem. Ten se žalobce dotázal, kdo je řidičem vozidla, čímž chtěl zjevně zjistit, zda zde vozidlo ponechal žalobce. Když totiž žalobce uvedl, že touto osobou byl „J. K.“ (jenž zde skutečně vozidlo ponechal), strážník na to reagoval slovy „*V tom případě to asi nepůjde*“, ani nenechal žalobce sdělit ostatní identifikační údaje osoby, která na místě vozidlo ponechala, jelikož prý musí „*řešit věc s tím, kdo přestupek udělal, nebo s majitelem vozidla*“. Posléze žalobce strážníka poučil, že podle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, se TPZOV odstraní i tehdy, zjistí-li se totožnost osoby, která vozidlo na místě ponechala. Přitom žalobce se snažil strážníkovi totožnost této osoby sdělit, což však strážník odmítal jako způsob dosažení odstranění technického prostředku z vozidla.

[3] TPZOV tak nebyl odstraněn proto, že strážník vymezil, že jej odstraní jen na žádost provozovatele vozidla nebo osoby, která vozidlo na místě ponechala (přestupce).

[4] Ustanovení § 17a odst. 3 zákona o obecní policii stanoví několik variant pro odstranění TPZOV, přičemž byly splněny dvě z nich: byla zjištěna totožnost osoby, která vozidlo na místě ponechala, a také byly provedeny úkony nezbytné ke zjištění její totožnosti. Strážník tak postupoval v rozporu s tímto ustanovením.

[5] Jednání strážníka bylo zásahem, neboť o (ne)odstranění TPZOV není vydáváno rozhodnutí, avšak jde o úkon, který je pro osobu, vůči níž směřoval (žalobci), závazný. Kvůli tomuto zásahu se žalobce musel zdržet jízdy s předmětným vozidlem. Žalobce byl přímo zkrácen na svých právech, neboť nemohl disponovat s pronajatou věcí. Úkon strážníka byl zaměřen přímo proti žalobci. Dle judikatury přitom může být nezákonným zásahem i nezákonná nečinnost.

[6] Vzhledem k výše uvedenému žalobce navrhl, aby soud deklaroval nezákonnost zásahu městské policie spočívajícího v neodstranění TPZOV z předmětného vozidla bez zbytečného odkladu.

II. Vyjádření žalovaného k žalobě

[7] Dle žalovaného [viz § 83 *in fine* zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“)] je žaloba účelově vykonstruovaná a nedůvodná, strážník městské policie postupoval v souladu se zákonem o obecní policii. Podstatou věci je skutečnost, že neznámý nepřítomný řidič dne 1. 10. 2015 v čase 11.41 hod. v Brně v ulici Za divadlem nerespektoval místní úpravu dopravního značení o zpoplatnění časového parkování a nařízení č. 4/2011 statutárního města Brna, kterým se vymezují místní komunikace nebo jejich úseky, jež lze užít ke stání vozidel jen po zaplacení ceny, a tuto cenu neuhradil. Proto bylo přiloženo TPZOV. Večer téhož dne byla městská policie telefonicky volána za účelem odstranění TPZOV. Hlídka městské policie M. R. se na místo dostavila v 18.23 a zjistila, že osoba žádající odstranění TPZOV není vlastníkem ani provozovatelem vozidla, a není ani osobou, která zde vozidlo ponechala. Žádným dokladem či prohlášením přitom neprokázala, že má vozidlo pronajato od provozovatele, nepředložila ani žádnou plnou moc k jednání ve věci. Osoba požadující odstranění TPZOV neuvedla národně řidiče vozidla, aby bylo možno prokázat jeho totožnost ve smyslu § 12 odst. 1 zákona o obecní policii, či na jejich základě provádět úkony nezbytné ke zjištění totožnosti takové osoby. Nebyla ani přestupcem, tedy osobou, se kterou by bylo možno věc projednat v blokovém řízení, neměla k vozidlu žádný právní vztah. Z tohoto důvodu proto byla osobou irelevantní k bezodkladnému odstranění TPZOV.

[8] Dne 14. 10. 2015 došlo k odstranění TPZOV z předmětného vozidla po předložení plné moci provozovatele vozidla pro zmocněnou D. Š., která uvedla národně řidiče, který vozidlo na místě údajně ponechal. Tato osoba řidiče byla dle § 11 zákona o obecní policii vyzvána k podání vysvětlení, což doposud neučinila.

[9] Na rozdíl od spořádaných občanů, kteří dodržují parkovací režim, zákon, a uhradí parkovné, působí až paradoxně jednání přestupce a porušovatele zákona, který neuhradí nic, jedná v rozporu s právními normami a dobrými mravy, a v návaznosti na to je ještě zatěžována správa věcí veřejných a soud podáním žaloby na subjekt, který na dodržování pravidel a zákonů ve veřejném zájmu dohlíží. K přiložení i odstranění TPZOV došlo ze zákonného důvodu a zákonným způsobem ještě před podáním žaloby, i z tohoto důvodu je žaloba nedůvodná a bezpředmětná. Na přiložení TPZOV se nevztahují ustanovení o donucovacích prostředcích (§ 17a odst. 7 zákona o obecní policii).

[10] Obecní a městské policie nejsou při výkonu své činnosti správním orgánem s povinností vést správní spis, s výjimkou ukládání pokut v blokovém řízení. Proto i rozhodnutí o přiložení či odstranění TPZOV nebylo vydáno formou rozhodnutí ve správním řízení dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Šlo o faktickou konkrétní činnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu, zákona o obecní policii. Žalobce napadl postup žalovaného v řízení, jehož cílem není vydání rozhodnutí podle § 67 správního řádu, resp. § 65 s. ř. s. Napadený postup žalovaného je tak úkonem vyloučeným ze soudního přezkumu dle § 70 písm. a) s. ř. s.

[11] Na základě výše uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žalobu odmítl či případně zamítl.

III. Replika žalobce

[12] Žalobce v podání ze dne 25. 1. 2016 nesouhlasil s názorem žalovaného, dle něhož lze TPZOV odstranit pouze na podnět osoby, která má k zajištěnému vozidlu právní vztah. Ze zákona o obecní policii taková podmínka nevyplývá. Pokud by tomu však tak bylo, měla zasahující strážnice žalobce o tomto poučit a on by jí býval předložil smlouvu o pronájmu vozidla. Závěr o chybějícím právním vztahu je nicméně absurdní, neboť žalobce měl od vozidla klíče a vozidlo před strážnicí i otevřel.

[13] Není též pravdou, že žalobce nesdělil osobní údaje přestupce. Strážnice o jejich sdělení neměla zájem, dovodila, že TPZOV lze odstranit pouze na žádost majitele vozidla, případně přestupce. Tím postupovala v rozporu se smyslem a účelem úpravy TPZOV, neboť dle výkladového stanoviska Ministerstvem vnitra je „*primárním důvodem pro přiložení TPZOV je zjištění pachatele přestupku*“. Postup strážnice byl excesem a nemůže tak jít k tíži žalobce. Již podáním vysvětlení ve znění „*J. K.*“ byla zjištěna totožnost přestupce, resp. byly provedeny úkony nezbytné ke zjištění totožnosti přestupce, a tím splněna podmínka pro odstranění TPZOV.

[14] Použití TPZOV bylo navíc neoprávněné. Nebyl naplněn žádný zákonný důvod pro použití TPZOV z taxativního výčtu v § 17a odst. 1 zákona o obecní policii. Tím spíše měla strážnice požadavku žalobce vyhovět a technický prostředek odstranit.

[15] Žalobce se dále ohradil proti negativnímu označení, které vůči němu žalovaný použil (mj. „*porušitel zákona*“). Je vhodné, aby soud vyložil právo *pro futuro*, neboť lze předpokládat, že nesprávný postup strážnice vyplývá z nesprávné metodiky a nebyl ojedinělým případem.

[16] Žaloba je přípustná, jde o žalobní typ dle § 82 s. ř. s. Skutečnost, že TPZOV byl odstraněn před podáním žaloby, nemá žádný vliv na to, že k nezákonnému zásahu došlo. Nezákonným zásahem byl žalobce zkrácen na svých právech, platil nájemné za pronajatou věc, kterou nemohl používat, a k tomu hradil alternativní způsob dopravy. Majetkovou újmu bude žalobce uplatňovat dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

IV. Jednání konané dne 8. 11. 2017

[17] Při jednání účastníci setrvali na již dříve písemně uplatněné argumentaci.

[18] Žalobce zdůraznil, že strážnici označil řidiče, který vozidlo na daném místě zanechal, ta však o tuto informaci nejevila zájem. Dodal, že zkrácení na právech spočívalo v tom, že nemohl disponovat vozidlem, ačkoli k němu měl soukromoprávní titul.

[19] Žalovaný podotkl, že TPZOV není sankčním, ale donucovacím prostředkem. S odkazem na výkladové stanovisko Ministerstva vnitra pak uvedl, že primárním cílem § 17 zákona o obecní policii je ustanovit osobu, která vozidlo na místě ponechala. Správní orgán

sice může též provést úkony ke zjištění takové osoby, a to logicky s osobou jinou, tato však musí mít vztah k vozidlu. Míra zjištění totožnosti přestupce pak plyne z § 12 zákona o obecní policii. Žalobce však nic neprokázal.

[20] Soud ve věci provedl dokazování účastnickým výsledkem žalobce (§ 131 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s.), svědeckým výsledkem zasahující strážnice M. P. (dříve R.), přehráním audiovizuálních záznamů pořízených strážnicí P. dne 1. 10. 2015 (CD s těmito záznamy žalovaný doložil až při jednání; předložený nosič obsahoval též fotodokumentaci pořízenou téhož dne dopoledne při osazování TPZOV, a dále záznamy pořízené strážníky dne 14. 10. 2015 při odstraňování TPZOV), přehráním audio záznamu pořízeného žalobcem dne 1. 10. 2015 (obsah tohoto záznamu soud zároveň ztotožnil s přepisem nahraného rozhovoru předloženým žalobcem současně s replikou k vyjádření žalovaného). Dále soud provedl dokazování listinami, četl tedy žalobcem předloženou Smlouvu o nájmu dopravního prostředku ze dne 30. 9. 2015 (uzavřenou mezi ním coby nájemcem a Českou metrologickou kancelář, s. r. o., coby pronajímatelem), již zmiňovaný žalobcem doložený přepis jím pořízeného zvukového záznamu, kartu vozidla Mazda RX-8, registrační značky X, z registru silničních vozidel (předloženou k výzvě soudu odborem dopravněsprávních činností Magistrátu města Brna). Soud též četl spisový materiál předložený žalovaným dne 10. 12. 2015, a to úřední záznam ze dne 14. 10. 2015, zn. MP-24778/13D-15, včetně fotodokumentace, oznámení přestupku sepsané téhož dne s D. Š., jakož i výzvu k podání vysvětlení ze dne 27. 10. 2015 adresovanou J. K. Posléze pak konstatoval i *Stanovisko odboru bezpečnostní politiky MV č. 28 k oprávnění použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla, k výkladu § 17a zákona o obecní policii*, ze dne 13. 7. 2010 (toto výkladové stanovisko předložily obě strany sporu). Žalobcem navržený výslech svědkyně K. P., která byla předmětnému zásahu městské policie dne 1. 10. 2015 taktéž přítomna, soud neprovedl, neboť jej shledal nadbytečným. Ostatně žalobce již v podání ze dne 14. 7. 2017, a dále též u jednání uvedl, že na tomto důkazním návrhu již netrvá.

V. Posouzení věci soudem

[21] Soud se v intencích žalobních bodů zabýval tím, zda lze na základě zjištěného skutkového stavu dospět k závěru o nezákonném zásahu žalovaného, přičemž shledal, že **žaloba je důvodná.**

[22] Podstata celé věci stojí na posouzení, zda neodstranění technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla na žádost osoby odlišné od osoby majitele či provozovatele vozidla, jakož i od osoby přestupce (řidiče, jenž vozidlo ponechal na místě), ačkoliv žadatel byl ochoten sdělit údaje o přestupci, bylo nezákonným zásahem.

V.a Skutková zjištění

[23] Z provedeného dokazování vyplynulo, že v rozhodné době (od 1. 9. 2015 do 31. 10. 2015) byla majitelem i provozovatelem dotčeného vozidla Mazda RX-8, registrační značky X, společnost Česká metrologická kancelář s. r. o. Na základě uzavřené smlouvy měl v době od 1. 10. 2015 do 14. 10. 2015 toto vozidlo v pronájmu žalobce. Dne 1. 10. 2015 v 11.41 hod. městská policie zjistila, že toto vozidlo bylo zaparkováno na ulici Za divadlem v Brně na

placeném parkovišti bez uhrazení parkovného. Vzhledem k tomu na vozidlo přiložila TPZOV. Téhož dne po 18. hodině (konkrétně v 18.22 hod.) se k předmětnému vozidlu dostavila telefonicky přivolaná hlídka městské policie, strážnice M. P. (tehdy R.), identifikační číslo X. Žalobce ji požádal o odstranění TPZOV. Strážnice se dotázala, kdo je řidič vozidla, žalobce odpověděl, že J. K. Nato strážnice sdělila, že TPZOV je možné odstranit pouze tomu, kdo přestupek spáchal, nebo majiteli vozidla. Žalobce s tímto nesouhlasil, byl ochoten zaplatit manipulační poplatek za odstranění TPZOV i sdělit osobní údaje o přestupci. Cca v 18.24 hod. se strážnice odebrala k hlídkovému vozidlu, aby přinesla text zákona. K žalobci se vrátila za téměř pět minut, četla ustanovení § 17a zákona o obecní policii. Uvedla, že žalobce není provozovatelem vozidla a dále, že není nyní schopna zjistit (hodnověrně ověřit) totožnost osobu přestupce a bude tedy jednat toliko s provozovatelem. Po debatě s žalobcem setrvala na závěru, že TPZOV odstraní toliko přestupci nebo provozovateli. Žalovanou pořízený záznam končí v čase 18.33 hod.

[24] Nutno uvést, že cca minutový audiozáznam pořízený žalobcem plně odpovídal prvé minutě audiovizuálního záznamu pořízeného strážnicí P. Dále je třeba konstatovat, že některé pasáže (avšak toliko v řádu jednotek či desítek sekund) v záznamu strážnice chybí. Je tomu tak např. v čase 18:32:17–18:32:38 hod.

[25] Dne 14. 10. 2015 hlídka městské policie TPZOV odstranila D. Š., která se prokázala plnou mocí udělenou jí provozovatelem, uhradila manipulační poplatek a uvedla, že dle sdělení jejího kolegy T. B. (žalobce) vozidlo na místě zanechal J. K., jehož identifikovala uvedením jeho data narození a bydliště.

V.b Právní hodnocení

[26] V dané věci byla podána zásahová žaloba směřující proti zásahu spočívajícímu v neodstranění TPZOV i přes naplnění zákonných podmínek.

[27] Žalovaný v první řadě navrhl žalobu odmítnout pro její nepřipustnost s odůvodněním, že žalobou napadený úkon není rozhodnutím, tudíž je vyloučen ze soudního přezkumu dle § 70 písm. a) s. ř. s. Taková argumentace je ovšem mylná. Žalovaný při svých úvahách vycházel z usnesení Krajského soudu v Brně č. j. 30 A 116/2013-23, které ovšem nesprávně interpretoval. V uvedeném rozhodnutí soud sice žalobu proti „rozhodnutí“ městské policie o neodtažení vozidla odmítl, učinil tak však vzhledem k použití nesprávného žalobního typu, neboť napadený úkon žalovaného nebyl rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. Soud tím však nijak nevyloučil možnost soudního přezkumu dle jiného žalobního typu.

[28] V nynější věci podal žalobce žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. Ta je dle § 85 citovaného zákona nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky (subsidiarita zásahové žaloby). V daném případě soud nemá o přípustnosti zásahové žaloby pochyb.

[29] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 11. 2009, č. j. 6 As 34/2009-33 (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), rozhodl, že příkaz k zabránění v jízdě přiložením technické uzávěry na vozidlo není rozhodnutím dle § 65 s. ř. s., nýbrž „*správní úkon zmocněné úřední osoby, spočívající ve vyslovení příkazu ke*

strpění určitého postupu orgánů veřejné moci, který je jeho adresát povinen respektovat. Podle Nejvyššího správního soudu tak naplňuje znaky právě tzv. faktického pokynu. Ochranu proti takovým útokům poskytuje od 1. ledna 2003 soudní řád správní v § 82 [...]“. Jako zásah pak označil užití TPZOV např. i Krajský soud v Českých Budějovicích v rozsudku ze dne 22. 6. 2016, č. j. 10 A 221/2015-79. Zásahem je i odtažení vozidla na pokyn strážníka obecní policie (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2005, č. j. 8 Aps 1/2005-82, č. 932/2006 Sb. NSS). Dle zdejšího soudu je povaha neodstranění TPZOV natolik blízká právě uvedeným faktickým úkonům, že i tento akt nepochybně představuje zásah ve smyslu § 82 s. ř. s.

[30] Žalovaný dále poukazoval na to, že TPZOV byl dne 14. 10. 2015, tedy ještě před podáním žaloby, z vozidla odstraněn, žaloba je proto dle něj bezpředmětná. Ani této námitce nelze přisvědčit. Od 1. 1. 2012 se lze díky novele soudního řádu správního provedené zákonem č. 303/2011 Sb. domáhat zásahovou žalobu i toliko určením, že zásah byl nezákonný (tzv. deklaratorní výrok o nezákonném zásahu). Z petitu žaloby je zřejmé, že právě deklaratorního výroku se žalobce domáhal. Skutečnost, že TPZOV byl z předmětného vozidla již dávno odstraněn, tak nezpůsobuje odpadnutí předmětu řízení.

[31] Námitka žalovaného, že na přiložení TPZOV se dle § 17a odst. 7 zákona o obecní policii nevztahují ustanovení o donucovacích prostředcích, je pak v posuzované věci irelevantní. Uvedené ustanovení má jiný význam. Směřuje k tomu, že technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla je sice specifickým donucovacím (přesněji řečeno zajišťovacím) prostředkem, nicméně na rozdíl od jiných se nejedná o prostředek, kterým by bylo možno v případech podle tohoto ustanovení přímo zasáhnout do fyzické integrity člověka. Z tohoto důvodu není namístě, aby v případě použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla musel strážník, resp. osoba, která řídí obecní policii, plnit povinnosti ve smyslu speciálních ustanovení zákona (§ 18 a násl. zákona o obecní policii). To ovšem nijak nevylučuje případnou nezákonnost zásahu obecní policie týkající se přikládání a odstraňování TPZOV.

[32] Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS, je ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. důvodná tehdy, jsou-li – a to kumulativně, tedy zároveň – splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka), přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ (6. podmínka). Není-li byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout. Jak bylo uvedeno výše, od 1. 1. 2012 se lze zásahovou žalobu domáhat i pouze určením, že zásah byl nezákonný, v takových případech šestá podmínka z povahy věci nemusí být splněna.

[33] V daném případě žalobce nemohl plně disponovat s pronajatým vozidlem (byl tak přímo zkrácen na svých právech) vzhledem k neodstranění TPZOV městskou policií (zásahem správního orgánu) přes jeho výslovnou žádost (zaměřeným přímo proti němu).

Soudu tedy zbývá posoudit, zda tento zásah byl nezákonný, jelikož ostatní podmínky důvodnosti podané žaloby lze považovat za splněné.

[34] Dle § 17a odst. 1 zákona o obecní policii je strážník oprávněn použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla, a) které bylo ponecháno na místě, kde je zakázáno stání nebo zastavení vozidla, b) které stojí na místě, do kterého je vjezd zakázán místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích, c) které stojí na chodníku, kde to není povoleno, nebo d) je-li vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství a jeho řidič není na místě přítomen. Dle odstavce 2 téhož paragrafu lze TPZOV použít, jen je-li zajištěna možnost jeho odstranění bez zbytečného odkladu. Dle odstavce 3 se TPZOV odstraní bez zbytečných průtahů po projednání přestupku v blokovém řízení, po zjištění totožnosti osoby, která vozidlo na místě ponechala, po provedení úkonů nezbytných ke zjištění totožnosti takové osoby nebo po uhrazení nákladů provozovatelem podle odstavce 5.

[35] Mezi stranami není sporu o tom, že vozidlo bylo ponecháno na parkovišti s parkovacím automatem (dopravní značka IP13c), aniž by bylo uhrazeno parkovné. I v tomto případě je přitom obecní policie oprávněna přiložit technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla. Městská policie tedy v tomto ohledu postupovala správně. Jak totiž dovodil Městský soud v Brně, a Ústavní soud tento jeho názor potvrdil v usnesení ze dne 7. 7. 2016, sp. zn. III. ÚS 3832/2015 (<http://nalus.usoud.cz>), ze systematického výkladu § 17a odst. 1 písm. a) zákona o obecní policii plyne, že toto zákonné ustanovení se nevztahuje jen na případy, kde je umístěna tzv. zákazová značka. Dle městského soudu je logickým doplňkem parkování na místě, kde je povoleno parkovat jen za předpokladu, že byla uhrazena cena za parkování, to, že není-li tato cena uhrazena, je na daném místě parkování zakázáno. Zákaz stání nebo zastavení může být stanoven nejen značkou „Parkoviště“ (informační značky provozní značka IP11a až IP11g), ale také dopravní značkou „Pěší zóna“ (IP27a) atp. Pro úplnost zdejší soud dodává, že negativní podmínky vymezené v § 17a odst. 4 citovaného zákona o nemožnosti použít TPZOV naplněny nebyly.

[36] Nedostatečný byl ovšem postup městské policie při jednání s žalobcem ve věci odstranění TPZOV. Ustanovení § 17a odst. 3 zákona o obecní policii zcela jasně stanoví podmínky, za nichž je nutno tzv. botičku neprodleně odstranit, přičemž neumožňuje strážníkovi libovolný výběr z těchto podmínek, ale přednostně (a zcela v souladu s logikou věci) mu ukládá zjistit totožnost přestupce jako osoby, která vozidlo na místě ponechala. Jedním z hlavních důvodů použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla je zjištění skutečného pachatele přestupku (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2016, č. j. 3 As 184/2016-33). Teprve tehdy, když tuto osobu nelze zjistit, lze odstranit technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla po úhradě nákladů provozovatelem vozidla (§ 17a odst. 5 zákona o obecní policii).

[37] V praxi mohou nastat různé situace, mimo jiné ta, v níž strážníka o odstranění technického prostředku z vozidla požádá osoba, která vozidlo na místě neponechala. Pokud strážník prostřednictvím této osoby zjistí hodnověrně totožnost řidiče, který na místě vozidlo ponechal, technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla odstraní. Ve výkladovém stanovisku Ministerstva vnitra se v této souvislosti hovoří též o právním vztahu této jiné osoby k vozidlu. Dle soudu tato podmínka ze zákona přímo nevyplyvá, je však zjevné, že

tento vztah bude muset tato osoba nějakým způsobem prokázat. Způsob jeho prokázání navíc může podpořit hodnověrnost případného vysvětlení této osoby.

[38] Jak vyplývá z provedeného dokazování, žalobce právní vztah k vozidlu měl (smlouva o nájmu dopravního prostředku) a sdělil strážnici městské policie jméno a příjmení řidiče. Ta však v rozporu s § 17a odst. 3 zákona o obecní policii předčasně dál nezjišťovala totožnost řidiče či právní vztah žalobce k vozidlu, ale přímo uzavřela, že TPZOV lze odstranit pouze na žádost řidiče (přestupce) nebo majitele vozidla. Jak plyne z § 17a odst. 3 zákona o obecní policii, v daném případě přicházela do úvahy zejména možnost odstranit TPZOV „*po provedení úkonů nezbytných ke zjištění totožnosti osoby, která na místě vozidlo ponechala*“ (varianta „*po zjištění totožnosti*“ takové osoby se totiž vskutku vztahuje na situace, kdy je tato osoba přímo perlustrována, nedojde však k projednání přestupku v blokovém řízení). Jak plyne i z výkladového stanoviska Ministerstva vnitra, je dále na úvaze konkrétního strážníka, zda provedené úkony považuje za dostačující (tedy naplňující míru nezbytnosti) ke zjištění totožnosti osoby přestupce.

[39] Dle § 12 odst. 1 zákona o obecní policii se prokázáním totožnosti pro účely tohoto zákona rozumí zjištění jména, příjmení, data narození, rodného čísla a bydliště osoby. Důvod ke zjišťování totožnosti určuje míru spolehlivosti, s níž se zjištění provádí.

[40] Podle § 6 odst. 1, 2 téhož zákona při provádění zákroků a úkonů k plnění úkolů obecní policie je strážník povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákrokem nebo úkonem. Strážník je povinen poučit osoby o jejich právech, provádí-li podle tohoto zákona zákrok nebo úkon spojený se zásahem do jejich práv nebo svobod, pokud to povaha a okolnosti zákroku nebo úkonu dovolují; v opačném případě je poučí okamžitě, jakmile to okolnosti dovolí.

[41] V daném případě však zasahující strážnice učinila apriorní závěr o zbytečnosti zjišťování totožnosti přestupce na základě informací nabízených žalobcem. Pro tento závěr si pak ani následně neučinila (formou dotazů na žalobce) představu o vztahu mezi žalobcem a přestupcem. Tuto představu si pak neučinila ani ohledně konkrétního vztahu žalobce k předmětnému vozidlu. Zde se dotázala toliko, zda je žalobce provozovatelem nebo majitelem vozidla. Jak je však uvedeno již výše, o odstranění TPZOV může nepochybně požádat též třetí osoba. Zvažování hodnověrnosti poskytovaných informací z hlediska nezbytnosti zjišťování totožnosti osoby přestupce je pak v takovém případě zcela rozhodující myšlenkovou činností zasahujícího strážníka. Jeho závěr však nesmí vypovídat o libovůli a rezignaci na činnost orgánu veřejné správy.

[42] V této souvislosti žalovaný u jednání konstatoval, že strážnice sice postupovala poněkud svérázně, žalobce však poučila o všem. Tak tomu ovšem nebylo. Pomine-li soud zjevnou neprofesionalitu (či nedostatečné proškolení) dotčené strážnice, která nebyla schopná najít aplikovaný zákon a v něm použitý paragraf, nutno uvést, že tvrzení používaná strážnicí v průběhu debaty se žalobcem lze jen stěží považovat za naplnění poučovací povinnosti dle § 6 odst. 2 zákona o obecní policii [např. v poslední pasáži záznamu (18:32:38–18:33:02 hod.) zasahující strážnice užívá slova „*kdo k němu nemá žádný právní vztah?*“, na což žalobce

uvedl „*vždyť ale ani nemusím podle toho zákona*“, z čehož žádným způsobem neplyne, že by si vyjasňovala právní postavení žalobce, resp. ho poučila o možnostech, za nichž lze odstranit TPZOV na žádost osoby odlišné od přestupce či provozovatele]. Řádného poučení, souladného s textem § 17a zákona o obecní policii, za jakých podmínek dojde k odstranění TPZOV, se žalobci nedostalo.

VI. Závěr a náklady řízení

[43] Soud tedy shledal žalobu důvodnou, rozsudkem proto určil, že žalovaným provedený zásah byl nezákonný (§ 87 odst. 2 s. ř. s.).

[44] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

[45] Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem vůči žalovanému. Odměna žalobcova advokáta a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V daném případě se jednalo o tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, replika ze dne 25. 1. 2016) ve výši 3 x 3 100 Kč, a tři režijní paušály ve výši 3 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a § 13 odst. 3 advokátního tarifu], tedy celkem 10 200 Kč. Protože advokát žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 2 142 Kč, odpovídající dani, kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 2 000 Kč.

[46] Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 14 342 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu. Zde je nutno zároveň uvést, že výši přiznané náhrady nákladů řízení soud stanovil dle obsahu soudního spisu (zde vycházel též z jejího vyčíslení uvedeného v replice žalobce ze dne 25. 1. 2016), přičemž jednání u soudu se žalobcův advokát nezúčastnil a cestovné žalobce neuplatnil.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 8. listopadu 2017

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu